

Průvodce systémem EKO-KOM

System sduženého plnění povinností
zpětného odběru a využití odpadu z obalů

Obsah

1. Historie systému EKO-KOM	2
2. Jak systém funguje?.....	3
2.1 Právní rámec účasti v systému.....	4
2.2 Smluvní povinnosti členů systému EKO-KOM.....	4
2.2.1 Evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu.....	4
2.2.2 Fakturace Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů členovi systému EKO-KOM.....	7
2.2.3 Fakturace Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění.....	7
3. Jak se zapojit do systému EKO-KOM?.....	7
4. Obvyklé otázky k předpisům o obalech	8
5. Zelený bod.....	14
6. Kontakty.....	15

1. Historie systému EKO-KOM

1994

Byla přijata Evropská směrnice o obalech a obalových odpadech č. 94/62/EC. Z důvodu, že i Česká republika, jako přidružený člen EU, bude muset naplňovat požadavky této Směrnice, bylo založeno České průmyslové sdružení pro obaly a životní prostředí (ČPSOŽP) s cílem vytvořit systém zajišťující využívání obalového odpadu.

1997

V tomto roce vstoupil v platnost zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve kterém byla obalová problematika řešena pouhými dvěma paragrafy. V tomto roce byla založena společnost EKO-KOM, a.s. s cílem vytvořit systém Zeleného bodu v ČR. Společnost zahájila pilotní projekty na ověření různých způsobů tříděného sběru odpadů a připravila ve spolupráci s pedagogy dlouhodobý vzdělávací projekt (Tonda Obal), zaměřený na výchovu žáků základních škol v oblasti třídění odpadů.

1999

ČPSOŽP a Ministerstvo životního prostředí uzavřeli dobrovolnou Dohodu o uplatňování Směrnice 94/62/EC o obalech a obalových odpadech v ČR. Dohoda stanovila principy fungování systému EKO-KOM tak, aby se na podniky zapojené v tomto systému pohlíželo jako na subjekty, které zajistili zpětný odběr a využití v požadovaném rozsahu. Od roku 1999 je systém EKO-KOM uveden v Aproximační strategii ČR pro oblast životního prostředí jako způsob realizace závěrů Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/EHS o obalech a obalových materiálech.

2000

Společnosti EKO-KOM, a.s. byla udělena od PRO EUROPE licence k užívání známky Zelený bod v ČR.

2001

Od začátku tohoto roku platila povinnost využití obalů v rozsahu stanoveném zákonem č. 125/1997 Sb., o odpadech. V průběhu roku pokračovala ekonomická i procesní stabilizace systému EKO-KOM, který zahájil výzkumné pilotní projekty v obcích a vzdělávací a osvětovou činnost. Na konci roku bylo zapojeno v systému téměř 600 podniků, což představuje 42 % obalů uvedených na trh v ČR a bylo uzavřeno 2750 smluv s obcemi s celkovým počtem více než 8 milionů obyvatel.

2002

Na začátku roku nabyl účinnosti zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, který již přesněji definuje povinnosti spojené s nakládáním s obaly a obalovými odpady. 28. 3. 2002 bylo společností EKO-KOM, a.s. vydáno Ministerstvem životního prostředí Rozhodnutí o autorizaci dle platného zákon

o obalech. EKO-KOM, a.s. se tak stala autorizovanou obalovou společností.

2004

Od roku 2002 výrazně vzrostl počet klientů systému EKO-KOM a přiblížil se k hranici 21 000 firem. Současně také rostl počet obcí zapojených v systému. Na začátku tohoto roku činil přibližně 4 450 obcí. Postupně také byly uzavírány smlouvy s osobami oprávněnými nakládat s odpadem, jejichž počet přesáhl 100 smluv. Sběrná síť v průběhu roku 2004 dosáhla počtu více než 100 tisíc instalovaných kontejnerů a je tak dostupná 97% spotřebitelů.

2005

Dne 29. 3. 2005 vydalo Ministerstvo životního prostředí na návrh EKO-KOM, a.s. rozhodnutí, kterým byla podle § 17 odst. 7 zákona o obalech prodloužena autorizace společnosti EKO-KOM, a.s. až do 31. 12. 2012.

2006

Na začátku roku 2006 nabyla účinnosti v pořadí již druhá novela zákona 477/2001 Sb. o obalech ve znění pozdějších předpisů. Cílem této novely je především stanovit nový rozsah využití a recyklace obalového odpadu do roku 2012. Dále pak byly zjednodušeny některé povinnosti a upřesněny některé definice.

2008 - 2009

V druhém pololetí roku 2008 začala prudce klesat poptávka po druhotných surovinách. Tato krize odbytu se plně rozvinula v roce 2009. Rozpad trhu druhotných surovin, drastický propad cen a náhlý nedostatek recyklačních kapacit se v prvním pololetí roku stal závažným tématem institucí EU.

Společnost EKO-KOM, a.s. zavedla Stabilizační program, na kterém se shodli Svaz měst a obcí ČR a Hospodářská komora ČR. Program, který byl projednán i parlamentními výbory, představoval řešení ekonomického šoku, kterým byl výpadek příjmů z prodeje vytříděných surovin. Na finanční stabilizaci třídění se pak společně podílela města a obce spolu s průmyslem, v tomto případě prostřednictvím naší společnosti.

2012

Dne 22. 2. 2012 vydalo Ministerstvo životního prostředí rozhodnutí, kterým byla podle § 17 odst. 7 zákona o obalech prodloužena autorizace společnosti EKO-KOM, a.s. až do 31. 12. 2020.

2020

Dne 3. 9. 2020 byla prodloužena platnost autorizace do 31. 12. 2024.

2. Jak systém funguje?

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů, které vyplývají ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. Povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů mají podle zákona, osoby, které uvádějí obaly na trh nebo do oběhu, tzn. dovážejí, plní, importují do ČR nebo prodávají. Tyto osoby mohou pro splnění těchto povinností uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění se společností EKO-KOM, a.s.

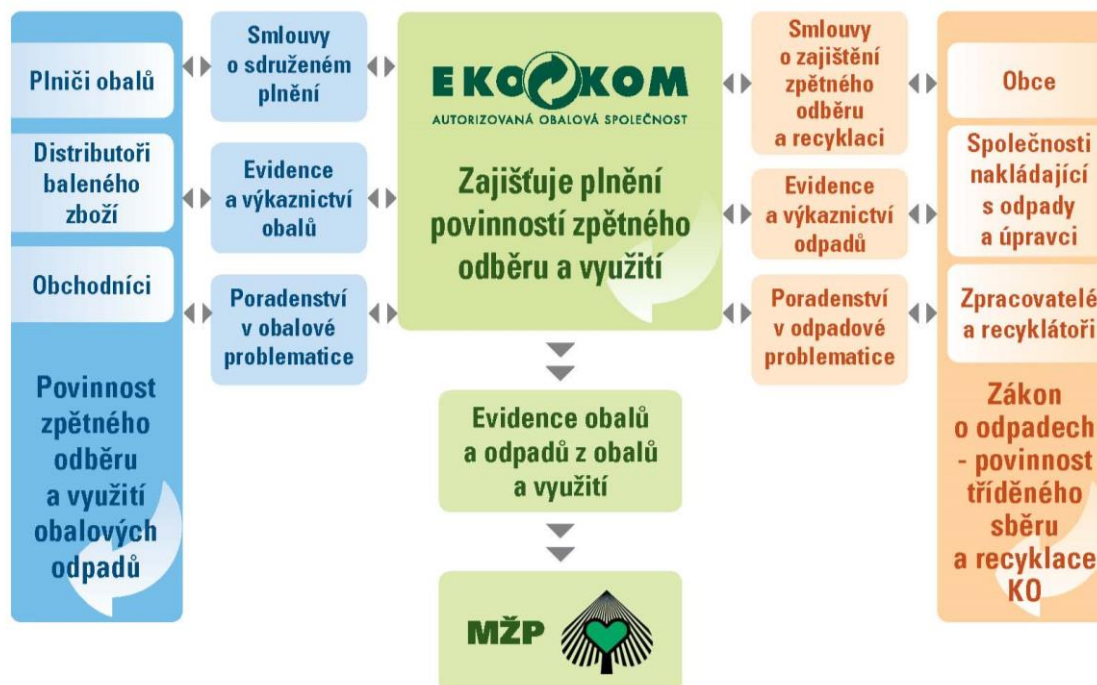
Systém EKO-KOM zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Vychází přitom ze dvou zákonných povinností:

- 🌿 Dovozci, plniči, distributoři a maloobchody, uvádějící na trh či do oběhu obaly, mají dle zákona o obalech povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- 🌿 Obce a města mají dle zákona o odpadech, povinnost třídít a využívat komunální odpad, jehož součástí jsou také použité obaly.

Na jedné straně společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá „Smlouvy o sdruženém plnění“ s osobami, které uvádějí obaly na trh či do oběhu. Na základě tohoto smluvního vztahu shromažďuje údaje o produkci obalů a přijímá platby, jejichž výše je závislá na výši vykazované produkce obalů.

Na straně druhé společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá „Smlouvy o zajištění zpětného odběru a recyklaci odpadu z obalů“ s obcemi a osobami oprávněnými nakládat s odpadem. Tyto subjekty mají poté povinnost vést evidenci o množství zpětně odebraného a využitého odpadu z obalů, na základě které společnost EKO-KOM, a.s. přispívá finančními prostředky na systémy sběru, třídění a využití obalového odpadu.

Systém vychází z obdobných modelů, které jsou provozovány v evropských zemích, kde tyto systémy tvoří integrovanou součást nakládání s komunálním odpadem. Kromě zajištění zpětného odběru a využití obalů a obalových odpadů systém EKO-KOM provozuje řadu doprovodných činností: informační, poradenskou, výzkumnou a vzdělávací.

2.1 Právní rámec účasti v systému

Právním základem účasti v systému sdruženého plnění provozovaném autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. je uzavřená Smlouva o sdruženém plnění, jejímž předmětem je plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů.

Smlouvu o sdruženém plnění mohou uzavřít všechny osoby (právnícké i fyzické) dotčené povinnostmi vyplývajícími ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. EKO-KOM, a.s. je dle zákona o obalech povinna uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění s každou osobou, která o uzavření požádá. Podmínky Smlouvy o sdruženém plnění musí být dle zákona o obalech stanoveny pro všechny osoby jednotně. Uzavření Smlouvy o sdruženém plnění není zákonnou povinností. Společnosti mohou plnit povinnosti zpětného odběru a odpadu z obalů jiným způsobem, který stanoví zákon o obalech.

2.2 Smluvní povinnosti členů systému EKO-KOM

Ze Smlouvy o sdruženém plnění vyplývají pro klienty systému EKO-KOM mimo jiné tři hlavní povinnosti:

- 🕒 **evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu,**
- 🕒 **čtvrtletní platba Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů,**
- 🕒 **roční platba Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění.**

Uzavřením Smlouvy o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností má osoba, která uvádí obaly na trh nebo do oběhu, splněny povinnosti zpětného odběru a využití uvedené v § 10 a 12 zákona o obalech. Povinnost evidence obalů (§ 15) a povinnost zápisu do Seznamu osob (§ 14), se kterou je spojena povinnost placení evidenčního poplatku (§ 30) má však dotyčná osoba i nadále, proto jsou také tyto povinnosti zakotveny ve Smlouvě o sdruženém plnění. Klienti systému EKO-KOM však nepředkládají evidenci obalů Ministerstvu životního prostředí, ale evidují obaly v rámci systému na základě k tomu určených výkazů. Na Ministerstvo životního prostředí je pak předložena souhrnná evidence obalů společně s aktuálním seznamem všech klientů autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.

2.2.1 Evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu

Systém EKO-KOM musí shromažďovat údaje o objemu množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu od společností, se kterými má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění. K tomu slouží Čtvrtletní výkaz o produkci obalů, který je stanoven autorizovanou obalovou společností podle struktury vyžadované státní správou v souladu s platnými právními předpisy.

Při vykazování jsou obaly rozlišovány na obchodní a průmyslové. Obchodní obaly jsou dále rozděleny na prodejní, skupinové a přepravní. Obaly jsou také členěny do skupin podle převládajícího materiálu v souladu se zákonem o obalech. Zvláště jsou vedeny údaje o opakovaně použitelných obalech. Je nutno i tyto obaly evidovat, neboť určité procento z nich končí v komunálním odpadu a jejich evidenci vyžadují státní orgány v souladu se zákonem.

Abychom snáze pochopili logiku výkaznictví systému EKO-KOM, pokusme se představit si skupinu modelových firem a toky obalů mezi těmito firmami. Toky obalů sledujeme z pohledu Vaší firmy, proto je umístěna doprostřed schématu.

Vaše firma nakupuje a prodává obaly od firem, které mohou být klienty autorizované obalové společnosti, ale také nemusí.

Způsob vykazování množství obalů je uveden na následujícím schématu:

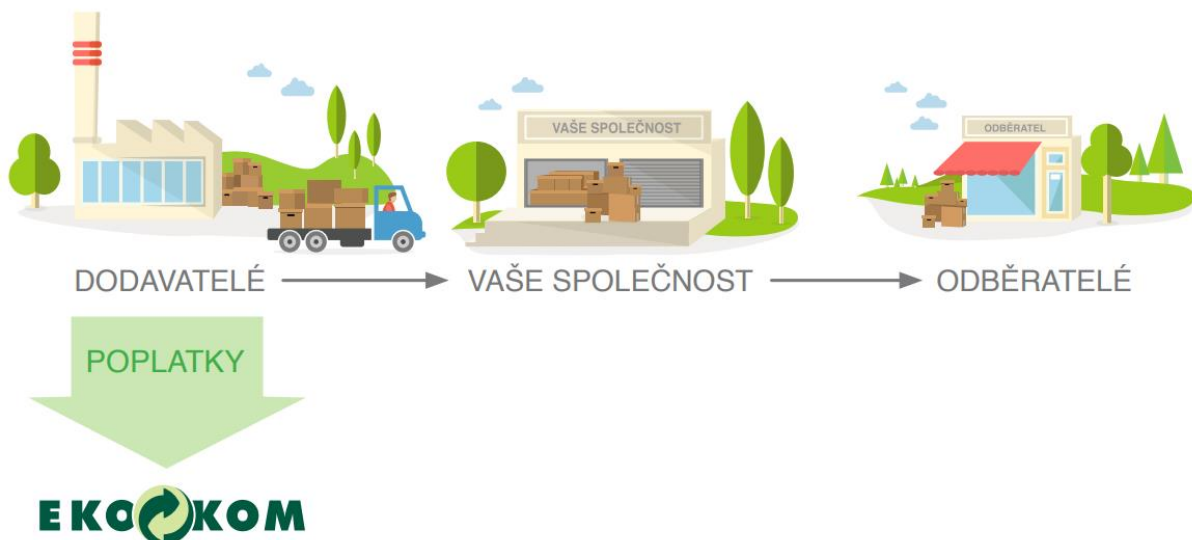
a) Zpoplatněné obaly

Obaly (z tohoto pohledu je jedno, jestli jsou nakoupené nebo vyrobené), za které Vaše firma platí poplatek do systému EKO-KOM.

b) Předplacené obaly

Společnost, od které Vaše firma nakupuje obaly, již má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění a za obaly, které vám dodává, odvádí poplatek do systému EKO-KOM.

c) Neplacené obaly

V této variantě předpokládáme, že Vaše firma i Váš odběratel máte uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění. Mezi vaší firmou a vaším odběratelem došlo k dohodě, že za vámi dodávané obaly bude poplatek hradit Váš odběratel a máte to jasně písemně deklarováno ve Vašich obchodních podmínkách.

d) Exportované obaly

Obaly, které vaše firma uvede na trh mimo území České republiky, tj. vyveze. Tyto obaly jsou osvobozeny od poplatků, protože se k nim neváže povinnost zpětného odběru a využití. Podléhají pouze evidenční povinnosti.

Obce a osoby oprávněné nakládat s odpadem předkládají zprávy o objemu materiálu předaného k recyklaci, v rozlišení podle druhu recyklovaných surovin, a zprávy o množství odpadu, využitého energeticky.

EKO-KOM, a.s. data sumarizuje a předkládá je MŽP, aby prokázala dosažení požadované míry využití. Údaje o množství obalů uvedených na trh jednotlivými společnostmi jsou považovány za důvěrné. Přestože jsou výkazy strukturovány tak, že informace v nich obsažené by neměly mít žádnou skutečnou komerční hodnotu, nebudou tato data nikdy zpřístupněna třetí osobě s výjimkou požadavků stanovených zákonem.

EKO-KOM, a.s., jako autorizovaná obalová společnost automaticky pravidelně zapisuje své klienty (osoby, které mají uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění) do Seznamu osob, vedeného MŽP.

2.2.2 Fakturace Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů členovi systému EKO-KOM

Odměna za dané období (kalendářní čtvrtletí), fakturovaná klientovi autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., je vypočítána na základě množství obalů uvedených ve výkazu o produkci obalů za toto období a na základě platné poplatkové struktury.

V případě, že člen systému měl uzavřenou smlouvu v předešlém kalendářním roce a v tomto předešlém roce uhradil na základě smlouvy o sdruženém plnění Odměnu ve výši, která nepřesáhne stanovenou Minimální částku (Minimální částka je uvedena na www.ekokom.cz), pak v následujícím kalendářním roce není povinen platit zálohy na Odměnu a Odměnu hradí jedenkrát ročně po předání Výkazu za poslední kalendářní čtvrtletí roku.

Výkaz musí být zaslán do společnosti EKO-KOM, a.s. během 30-ti dnů po skončení čtvrtletí. Na základě výkazu je vystavena faktura za uplynulé čtvrtletí a zároveň zálohová faktura na čtvrtletí následující, přičemž výše zálohy odpovídá výši účtované částky za minulé období. Faktura i záloha jsou splatné do 30 dnů (v případě, že klient dodá výkaz o produkci obalů opožděně, zkracuje se lhůta splatnosti faktury i zálohové faktury na 10 dnů) poté, co klient obdrží zálohový list (fakturu). Do 15 dnů od uhrazení zálohy obdrží klient daňový doklad. Po skončení daného období je záloha vyúčtována do 15 dnů od obdržení výkazu za dané období. Pokud výkaz o produkci obalů nebude odeslán nebo nebude zaplacen fakturovaný poplatek, může to být důvodem pro odstoupení od smlouvy.

Pro sledování plateb je každému klientovi přiděleno klientské číslo, pomocí něhož je možné odkazovat se na uhrazení poplatku za obaly. EKO-KOM, a.s. doporučuje svým klientům, aby uváděli informaci o zaplacení poplatku společně s klientským číslem na svých fakturách.

Například v následujícím znění:

**Za obaly od shora uvedených balených výrobků byl uhrazen pod identifikačním číslem EK-.....
poplatek za zajištění zpětného odběru a využití obalového odpadu společnosti EKO-KOM, a.s.**

Pro informování o zpoplatnění obalů také můžete použít Prohlášení o zpoplatnění obalů:

https://www.ekokom.cz/uploads/attachments/Klienti/prohlaseni_o_zpoplatneni_obalu_v_systemu_ekokom_13-02.doc

Jedná se o informaci, která napomáhá správné evidenci obalů jednotlivých klientů systému EKO-KOM.

2.2.3 Fakturace Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění

Za zaevidování do systému EKO-KOM je každému klientovi účtován Poplatek. Výše Poplatku činí 1 600,- Kč bez DPH a zahrnuje evidenční poplatek do Státního fondu životního prostředí (SFŽP) dle § 30 zákona o obalech ve výši 800,- Kč a administrativní poplatek za evidenci v systému EKO-KOM rovněž ve výši 800,- Kč.

3. Jak se zapojit do systému EKO-KOM?

Rozhodnete-li se uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., věnujte pozornost následujícím odstavcům, obsahující doporučené kroky.

Nejprve je třeba zamyslet se nad tím, zda bude vaše firma skutečně platit poplatky do systému EKO-KOM za obaly, které uvádí na trh nebo do oběhu. Je dobré se informovat u svých dodavatelů, zda mají uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění a zda platí za obaly od zboží, které vám dodávají. Na základě této informace se bude dále odvíjet evidenci vašich obalů. Buď tedy jako zpoplatněných, předplacených nebo neplacených, jak je blíže uvedeno v části **2.2.1**. Pokud si představíme tok obalů od naplnění či importu až po prodej spotřebiteli, zaplatí za obaly vždy pouze jeden ze subjektů v takovémto obchodním řetězci. Ostatní evidují obaly jako předplacené či neplacené, za které již samozřejmě neplatí.

V následujících několika postupných krocích naleznete způsob, kterým je možno se zapojit do systému EKO-KOM.

1. V první řadě je třeba zjistit množství obalů, které prodala vaše firma v uplynulém čtvrtletí a tyto údaje vyplnit do „**Vstupního výkazu o produkci obalů**“ Před vyplněním je vhodné se nejdříve seznámit s aktuálním seznamem klientů systému EKO-KOM, umístěným na webových stránkách www.ekokom.cz a „**Metodikou pro vyplnění vstupního výkazu**“. Kompletně vyplněný vstupní výkaz je třeba následně zaslat na klientské oddělení společnosti EKO-KOM, a.s. **e-mailem** (info@ekokom.cz), **poštou** (EKO-KOM, a.s., Na Pankráci 1685/17, 140 21 Praha 4) nebo **faxem** (729 848 439, 261 176 274).
2. Na základě tohoto výkazu je dle platné poplatkové struktury vypočítána výše první zálohy, která je uvedena ve Smlouvě o sdruženém plnění. Následně jsou dva výtisky smlouvy zaslány doporučenou poštou na vaši adresu.
3. Statutární zástupce vaší firmy (osoba oprávněná k podpisu) tyto dva výtisky smluv podepíše a oba zašle zpět na klientské oddělení společnosti EKO-KOM, a.s.
4. Následně dojde k podpisu smluv ředitelem klientského oddělení společnosti EKO-KOM, a.s. (na základě plné moci, příloha č. 1 Smlouvy o sdruženém plnění) a jeden výtisk smluv se vrací vaší firmě. Zbývá smlouva bude založena do archivu v sídle EKO-KOM, a.s.
5. V přímé návaznosti na podpis smluv vystaví naše finanční oddělení fakturu na stanovenou výši první zálohy a fakturu na roční evidenční Poplatek ve výši 1 600 Kč + DPH. Poté je účtován Poplatek nižší viz. čl. **2.2.3**.
6. Po uhrazení těchto dokladů vám bude vygenerováno vaše identifikační číslo klienta systému EKO-KOM (EK-.....), kterým se budete prokazovat vůči vašim zákazníkům, a pod kterým bude vaše firma vedena v databázi klientů na našich webových stránkách www.ekokom.cz.
7. V poslední fázi vám bude zasláno poštou Osvědčení o zapojení do systému EKO-KOM, na kterém budou uvedeny identifikační znaky vaší společnosti spolu s identifikačním číslem klienta systému.

4. Obvyklé otázky k předpisům o obalech

Vztahují se povinnosti zákona o obalech i na naši firmu?

Pokud při své podnikatelské činnosti uvádíte obaly na trh nebo do oběhu, nebo uvádíte obalové prostředky na trh, musíte splnit povinnosti vyplývající ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů.

Vztahují se povinnosti zákona o obalech na naši firmu i v případě, že uvádíme na trh nebo do oběhu množství obalů v řádech několika kilogramů?

V současné době již zákon o obalech upravuje problematiku plnění povinností u osob, které mají minimální produkci obalů. Pokud vaše firma splňuje dvě podmínky uvedené v § 15a zákona o obalech tzn., že celkové množství obalů uvedených na trh vaší firmou nepřekročí 300 kg a zároveň roční obrat firmy nepřekročí 25 mil Kč, nemusí plnit povinnosti uvedené v § 10 až 15. Jedná se o povinnosti zpětného odběru, využití, evidence a povinnost podat návrh na zápis do seznamu osob. Při případné kontrole musíte být schopni prokázat splnění uvedených podmínek. V opačném případě na vás bude kontrolní orgán pohlížet jako na osobu, která měla v daném období veškeré povinnosti.

Co je to obal?

Obal je definován jako libovolný výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy, který je určený k pojmání, ochraně, manipulaci, dodávce či prezentaci výrobků určených pro spotřebitele (občana) nebo pro jiného konečného uživatele. Obaly jsou dále rozděleny na tři skupiny.

1. **prodejní** – v místě nákupu tvoří prodejní jednotku pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele
2. **skupinové** – v místě nákupu tvoří skupinu určitého počtu prodejních jednotek, ať již je tato skupina prodávána spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, anebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a můžou být z výrobku odstraněny, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti
3. **přepravní** – mají usnadnit manipulaci s určitým množstvím prodejních jednotek nebo skupinových obalů a usnadnit jejich přepravu tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození.

Příloha č. 1 zákona o obalech obsahuje kritéria a názorné příklady, které pojem obal dále upřesňují.

Na koho se mohu obrátit v případě nejasností, zda se jedná o obal či nikoliv?

Ministerstvo životního prostředí stanoví v pochybnostech, zda určitý typ výrobku je či není obalem.

Kdo je jiný konečný uživatel?

Jiný konečný uživatel je definován jako podnikající právnická nebo fyzická osoba, která nakupuje obaly pro svoji podnikatelskou činnost a neuvádí je dále do oběhu. To znamená, že se jedná o všechny uživatele, u kterých končí obaly či obalové odpady, kromě spotřebitele (nepodnikající fyzické osoby čili občana). Obaly určené výhradně k balení výrobků určených výhradně jiným konečným uživatelům se nazývají dle zákona o obalech **průmyslové obaly**.

Podléhají průmyslové obaly zpoplatnění?

Ano, neboť zákon o obalech definuje povinnosti vztahující se k průmyslovým obalům ve stejné míře, jako k obalům skupinovým a přepravním. V systému EKO-KOM jsou tedy průmyslové obaly zpoplatněny stejnými částkami jako obaly skupinové a přepravní.

Jak mám evidovat tzv. průmyslové obaly?

Ve výkaze o produkci obalů jsou pro evidenci těchto obalů určeny listy vyznačené modrou barvou (J1-3, J1-3K, O1-3, O1-3K). Ostatní obaly, tzn. obaly určené spolu s výrobkem k dodávce spotřebiteli, byly pro lepší orientaci pojmenovány "Obchodní". Tyto obaly se ve výkaze dále dělí na prodejní, skupinové a přepravní. Průmyslové obaly nejsou takto dále rozděleny, jelikož jsou všechny tři skupiny zpoplatněny ve stejné výši.

Jaké jsou hlavní povinnosti?

- 🔄 Omezit objem těžkých kovů a nebezpečných látek v obalech.
- 🔄 Minimalizovat objem a hmotnost obalu při dodržení požadavků kladených na balený výrobek.
- 🔄 Předložit technickou dokumentaci prokazující splnění povinností stanovených v § 3 a 4 kontrolním orgánům a průkazně informovat své odběratele.
- 🔄 Zajistit zpětný odběr a využití obalového odpadu v míře stanovené v příloze č. 3 zákona o obalech.
- 🔄 Podat návrh na zápis do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- 🔄 vést evidenci obalů uvedených na trh nebo do oběhu

Obsahují obaly těžké kovy?

Většina obalových materiálů (např. obyčejný papír) neobsahuje těžké kovy. Avšak těžké kovy se vyskytují v určitých druzích laků a tiskařských barev.

Testování a určení obsahu těžkých kovů je nákladné, proto je lépe k němu přikročit pouze tam, kde se používá velké množství barviva, nebo kde se používá zvláště silný lak.

Příklady možného překročení limitů obsahu těžkých kovů:

- 🔄 obaly, které mohou obsahovat oxidy olova nebo kadmia (u jasně červených nebo žlutých barviv);
- 🔄 lakování barelů nebo plechovek, lak může obsahovat chroman olovnatý nebo šestimocný chrom;
- 🔄 žlutá, oranžová nebo červená barviva v některých plastech, obvykle v obalech, u kterých se nepředpokládá styk s potravinami, jako jsou přepravky a palety používané v distribuci.

Kromě toho může také opakovaná recyklace vést k nízkému stupni kontaminace skleněných obalů olovem. Dle § 4 zákona o obalech je však možné překročení limitní hodnoty těžkých kovů u skla či plastů v důsledku přidání recyklovaných materiálů.

Jaké jsou limity pro obsah těžkých kovů?

Dle § 4 zákona o obalech nemohou obaly obsahovat více než 100 µg/g těžkých kovů.

Kdo kontroluje obsah těžkých kovů?

Obsah těžkých kovů a nebezpečných látek může kontrolovat Česká inspekce životního prostředí.

Jaké jsou sankce za nedodržení těchto limitů?

Při překročení stanovených limitů může sankce dosáhnout až 10.000.000,-Kč.

Musím nějakým způsobem značit obaly, které uvádím na trh nebo do oběhu?

Zákon o obalech neukládá povinnost značit obaly uvedené na trh nebo do oběhu. Pokud se však rozhodnete na obalu označit materiál, ze kterého byl obal vyroben, máte dle ustanovení § 6 zákona o obalech povinnost jej označit v souladu s právem Evropského společenství. Konkrétně se jedná o Směrnici 94/62/EC a Rozhodnutí Komise 97/129/EC ze dne 28. ledna 1997. Technická norma ČSN 770052-2 byla připravena dle tohoto rozhodnutí, a proto můžete postupovat dle této normy. Závěrem je třeba pro úplnost uvést, že 30. 9. 2014 byla norma ČSN 77 0052-2 zrušena bez náhrady.

Musím informovat spotřebitele o způsobu nakládání s použitým obalem?

Z pohledu zákona o obalech již není nutné informovat spotřebitele o způsobu nakládání s obalem, protože tuto podmínku Směrnice 94/62/EC ani Rozhodnutí komise neobsahuje. Označení obalů symbolem znázorňujícím „panáčka s košem“ získalo opět svůj původní význam, tedy formu apelu na spotřebitele „Neznečišťuj životní prostředí!“

POZOR na ustanovení jiných právních předpisů, které v případě obalů od některých výrobků naopak poskytnutí této informace **striktně vyžadují**, jako je zákon o odpadech, o chemických látkách či zákon o léčivech apod.! Požadavky těchto zákonů je třeba dodržovat bez ohledu, že tato povinnost byla touto novelou ze zákona o obalech vypuštěna.

Co znamená "využití" a "recyklace"?

Využití zahrnuje řadu procesů, které ve svém důsledku představují přínos z použitého odpadu. Využití zahrnuje opakované použití, recyklaci, energetické využití (spalování odpadu a zužitkování získaného tepla) a biologický rozklad (aerobní nebo anaerobní rozklad odpadů z obalů; oxo-rozložitelný plastový obal se nepovažuje za obal rozložitelný biologickým rozkladem). Recyklace je v podstatě materiálové využití, tj. vyrobený materiál může být znovu použit k původnímu nebo jinému účelu.

Do jaké míry musím obaly využívat a recyklovat?

Vaší povinností je využívat a recyklovat obaly uvedené na trh nebo do oběhu v míře, která je stanovena v příloze č. 3 zákona o obalech. Pro jednotlivé druhy obalů stanoví zákon zvláštní množství podílů.

Kdo kontroluje plnění této povinnosti?

Na plnění povinnosti využití a recyklace obalového odpadu dohlíží Česká inspekce životního prostředí.

Jaké sankce mohou očekávat, pokud naše společnost nebude schopna prokázat využívání a recyklaci?

Úřady mohou uložit pokutu až 10.000.000,-Kč v případě, že společnost nebude schopna prokázat využití zákonem stanoveného podílu ze všech obalů, které uvádí na trh nebo do oběhu. Tuto pokutu lze uložit opakovaně.

Musím vést evidenci obalů?

Ano, tuto evidenci jsou povinni vést všichni, kdo uvádějí obaly na trh nebo do oběhu. Za porušení této povinnosti může být uložena pokuta až do výše 1.000.000,-Kč.

Co znamená zpětný odběr obalu?

Povinnost zpětného odběru obalu znamená, že vaše společnost musí zajistit, aby **spotřebitel** mohl bezplatně, bez dodatečných nákladů pro něj a bez omezení vrátit použitý obal. (Nelze tedy požadovat za vrácený obal úhradu,

nebo požadovat jeho zaslání poštou či dodání do místa výroby). Přitom je nutno dbát na dostatečnou četnost sběrných míst a na jejich dostupnost.

Kdo kontroluje plnění povinnosti zpětného odběru?

Především Česká inspekce životního prostředí. Česká obchodní inspekce pak kontroluje provádění zpětného odběru obalu u prodejců spotřebiteli.

Jak splním své povinnosti využití a zpětného odběru obalů?

Zákon umožňuje splnění těchto povinností třemi způsoby:

- 1) Můžete povinnosti plnit sami - jako individuální subjekt samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady.
- 2) Přenesete povinnosti na jinou osobu, které prodáváte balené výrobky.
- 3) Uzavřete Smlouvu o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., která byla vytvořena za účelem zajištění plnění zákonné povinnosti za předpokladu dodržování určitých podmínek.

ad 1) Jako individuální subjekt musíte samostatně:

- 🌀 zapsat se do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů, vedeného MŽP a zaplatit evidenční poplatek,
- 🌀 vytvořit vlastní systém sběru ve všech oblastech distribuce vašich výrobků,
- 🌀 odebírat obaly od všech spotřebitelů, kteří tento systém budou využívat,
- 🌀 zajistit využívání takto sebraných obalů,
- 🌀 být schopni prokázat úřadům, jaké množství obalů jste uvedli na trh nebo do oběhu,
- 🌀 doložit množství zpětně odebraných obalů a
- 🌀 být schopni prokázat, že jste zajistili využití a recyklaci v požadované míře, kterou stanoví zákon o obalech.

ad 2) Při přenesení povinností je nutno:

- 🌀 zapsat se do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů, vedeného MŽP a zaplatit evidenční poplatek,
- 🌀 do obchodních smluv, na jejichž základě převádíte vlastnické právo k obalům svým odběratelům, zapracovat a jasně deklarovat toto přenesení povinností vyplývajících ze zákona o obalech na vašeho odběratele spolu s převedením vlastnického práva k obalu,
- 🌀 vést evidenci obalů dle zákona a
- 🌀 být schopen doložit případné kontrole smluvní přenášení povinností na odběratele, který jejich plnění zajišťuje.

ad 3) Klienti autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.:

- 🌀 musí mít platné Osvědčení o zapojení do systému EKO-KOM,
- 🌀 musí plnit podmínky sdruženého plnění, což zahrnuje zejména poskytování údajů o množství obalů uvedených na trh a úhradu Odměny za zajištění povinností zpětného odběru a využití a úhradu Poplatku za zapsání do seznamu povinných osob; tyto podmínky jsou stanoveny Smlouvou o sdruženém plnění uzavírané při zapojení do systému EKO-KOM,
- 🌀 nemusí individuálně podávat návrh na zápis do seznamu povinných osob, sami platit evidenční poplatek dle § 30 zákona o obalech, sami fyzicky nakládat s obalovými odpady neboť tyto povinnosti za všechny své členy přebírá autorizovaná obalová společnost.

Jak je společnost EKO-KOM, a.s. řízena?

Provoz společnosti EKO-KOM, a.s. řídí představenstvo společnosti. Akcionáři autorizované obalové společnosti jsou výhradně osoby, které uvádějí obaly na trh a do oběhu a mají uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění se společností EKO-KOM, a.s. Jsou tedy sami zainteresováni na efektivní činnosti společnosti a ekonomicky účinném zajišťování využití obalů v ČR. Případně vytvořený zisk autorizované obalové společnosti podle zákona o obalech nesmí být rozdělen mezi akcionáře.

Co je cílem společnosti EKO-KOM, a.s.?

Nadále provozovat efektivní systém, který umožní podnikům plnit jejich závazky týkající se zpětného odběru a využití obalového odpadu. Dosáhnout tedy celkové míry využití, kterou stanoví zákon o obalech.

Jak zajišťuje EKO-KOM, a.s. zpětný odběr a využití obalů?

EKO-KOM, a.s. na základě smluv finančně podporuje zejména systémy nakládání s odpady v obcích a realizuje další programy na podporu využívání obalů a optimalizace jejich sběru. Úspěšně se rozvíjí také spolupráce se svozovými společnostmi a úpravci odpadů. S obcemi společnost EKO-KOM spolupracuje tak, aby místní systém nakládání s odpady umožňoval spotřebitelům odložit použité obaly do systému sběru, třídění a využití komunálního odpadu.

Jak zajišťuje EKO-KOM, a.s. využití průmyslových obalů?

Stejným způsobem jakým doposud za své klienty zajišťovala využití přepravních a skupinových obalů z obchodní sítě. Autorizovaná obalová společnost (AOS) má uzavřeny smlouvy se svozovými společnostmi, které nakládají s tímto obalovým odpadem. Na základě těchto smluv svozové společnosti pro AOS zajišťují, že obalový odpad, svezenny z obchodní sítě nebo z podniků není uložen na skládku, ale po dotřídění je předán k recyklaci.

Musíme tedy platit za svoz našeho odpadu, i když nám dodavatel deklaruje, že má uzavřenu smlouvu se společností EKO-KOM, a.s.?

Pokud vám jako podnikající osobě vzniká při podnikatelské činnosti odpad, jste původcem odpadu a jste povinni s ním nakládat dle zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech. Tedy předat osobě oprávněné k nakládání s odpadem. Povinnosti vyplývající ze zákona o obalech, které se vztahují k vašemu dodavateli, tedy zajištění využití a recyklace obalového odpadu, za něj plní autorizovaná obalová společnost až po svozu odpadu. Ta se, na základě spolupráce se svozovými společnostmi, postará o splnění procentuální výše využití a recyklace obalového odpadu za vašeho dodavatele. Povinnosti vyplývající ze zákona o odpadech a ze zákona o obalech jsou dvě rozdílné a na sobě nezávislé povinnosti.

Vzniká tím případ, kdy oprávněná osoba ke svozu odpadu uzavírá 2 smlouvy. Jednu s původcem odpadu, který musí zaplatit úhradu za jeho svoz. A druhou se společností EKO-KOM, a.s., která jí hradí náklady spojené s evidencí a následným zajištěním využití odpadů z obalů, a která tím za své klienty zajišťuje splnění povinnosti využití a recyklace obalového odpadu.

Odběratel – podnik – od naší firmy požaduje, abychom si od něj odváželi obalový odpad nebo mu uhradili náklady na odstranění tohoto odpadu. Skutečně to nařizuje zákon č. 477/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jak tvrdí?

Ne, není tomu tak. Každý, kdo uvádí obaly na trh a do oběhu, musí zajistit jejich využití a recyklaci, tím však není míněno odstranění odpadu od vašeho odběratele. Naopak on má povinnost ze zákona o odpadech předat vzniklý odpad výhradně osobě oprávněné k nakládání s odpadem. Povinnost odebrat zpět obaly má pouze ten, kdo dodává balené zboží spotřebiteli, kterým je fyzická a nepodnikající osoba. Tuto povinnost spolu se zajištěním využití obalových odpadů plní EKO-KOM, a.s. za všechny společnosti, se kterými má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění. Pokud je zboží dodáno podnikající osobě, pak povinnost zpětného odběru nevzniká a odběratel nemůže ze zákona nárokovat odebrání obalů zpět.

Jak EKO-KOM, a.s. získává finanční prostředky k zajišťování zpětného odběru a využití obalů?

Systém EKO-KOM účtuje klientům poplatky, jejichž výše je stanovena na základě množství obalů, které uvádějí na trh. S takto získanými finančními prostředky nakládá s cílem zajistit splnění povinností pro všechny své klienty.

Jak jsou tyto poplatky kalkulovány?

Poplatky hrazené jednotlivými klienty jsou vypočítány podle celkové hmotnosti obalů určených ke zpoplatnění. EKO-KOM, a.s. nevytváří zisk a stanoví poplatky tak, aby pokryly provozní náklady systému odvíjející se zejména od reálných nákladů spojených s tříděním obalového odpadu v obcích. Poplatky jsou kalkulovány a účtovány čtvrtletně na základě výkazu klienta o množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu za dané čtvrtletí.

Jak moc nákladné je zapojení do systému EKO-KOM?

Společnosti, které se do systému zapojí, platí čtvrtletně poplatky podle množství obalů a fixní roční poplatek, který je ve výši 1600,- Kč bez DPH. Jak vysoká bude čtvrtletní platba nelze předem určit bez podrobných údajů o množství obalů dodávaných společností na český trh.

Co dalšího kromě placení poplatků bude EKO-KOM, a. s. od naší společnosti vyžadovat?

Každý klient je povinen čtvrtletně zasílat stanovené výkazy o množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu v určeném členění a struktuře. Výkaz se skládá z položek za dané období udávaných podle hmotnosti a ve zvláštní části výkazu se uvádí množství obalů pro opakované použití.

Kdo je odpovědný za využití odpadu z obalů - výrobce, plnič obalu nebo maloobchodník?

Zákonnou odpovědnost mají osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu obaly. Odpovědnost začíná kompletací obalu (uzavřením, polepením etiketou apod.) nebo importem obalu a přenáší se celým obchodním řetězcem, tzn. od naplnění obalu přes distribuci až po prodej spotřebiteli. Všechny zúčastněné osoby, ať firmy, které obal plní, dovozci, distributoři nebo maloobchodníci musejí splnit svou povinnost využití obalu sami nebo zapojením se do systému. V otázce, zda je odpovědný výrobce *budoucích* obalů, je třeba se zamyslet. Dle ustanovení zákona 477/2001 Sb., o obalech se v této fázi jedná o obalové prostředky, na které se však povinnost využití nevztahuje. Je třeba brát také v úvahu stanoviska Ministerstva životního prostředí, která hovoří o vzniku obalu v momentě, kdy je naplněn, uzavřen nebo se stane součástí prodejní jednotky nebo skupiny prodejních jednotek nebo usnadní manipulaci s nimi.

Znamená to, že do systému EKO-KOM by měli za tentýž obal platit poplatek všichni?

Rozhodně ne! Všichni by měli mít smlouvu s autorizovanou obalovou společností, nebo provozovat vlastní individuální systém zpětného odběru a využití. Při zaplacení poplatku mají možnost se dohodnout, kdo za ten který obal poplatek zaplatí. Znamená to, že například distributor a jeho dodavatel, firma, která obal plní se mohou dohodnout, kdo z nich uhradí poplatek. Je-li zaplacen jednou, pokrývá pak celý dodavatelský řetězec. Když tedy uhradí poplatek plnič, uvede na faktuře distributorovi číslo klienta systému EKO-KOM spolu s informací, že za obaly byl uhrazen poplatek. Distributor ve svém výkazu pro EKO-KOM pak sice uvede tento obal jako uvedený do oběhu, ale místo, aby za něj zaplatil poplatek, odkáže se na úhradu již provedenou dodavatelem. Celý proces je poněkud podobný situaci přenášení DPH.

Obecně platí, že klient autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. by nikdy neměl platit poplatek za obal, za který poplatek již zaplatil nebo zaplatí jiný klient EKO-KOM, a.s. Za obal, který je exportován, se žádný poplatek společnosti EKO-KOM, a.s. neplatí.

Sváží EKO-KOM, a.s. odpad z podniků?

Ne, klienti autorizované obalové společnosti (AOS) nemají ve vztahu k podnikajícím osobám povinnost zpětného odběru obalů, kterou jinak mají ve vztahu ke spotřebiteli – fyzické osobě. Proto AOS nezajišťuje samotný svoz odpadu z podniků tak, jak ho za své klienty musí zajistit v případě odpadu z domácností. Podle zákona v případě odpadu z domácností musí AOS zajistit, a tedy i uhradit, sběr tříděného domovního odpadu a jeho následné dotřídění a předání k recyklaci (využití). Oproti tomu v případě živnostenského a podnikového odpadu AOS jeho sběr (odvoz) zajišťovat nemusí, ale musí zajistit pouze jeho následné dotřídění a předání k recyklaci (využití) což dělá v rámci smluv o nakládání s tímto odpadem. Náklady na odvoz odpadu z obchodu nebo podniku v souladu se zákonem o odpadech hradí původce tohoto odpadu, kterým je podnikající osoba. Tato osoba však již nemá odpovědnost za zajištění využití a recyklace tohoto odpadu (dle zák. 477/2001 o obalech), protože tuto povinnost mají její dodavatelé a právě splnění této povinnosti za ně již zajišťuje AOS na základě Smlouvy o sdruženém plnění.

Existuje tedy souvislost rozdílných povinností s výší poplatků placených systémem EKO-KOM?

Přesně tak. Právě z toho důvodu, že k obalům prodejním se váže navíc povinnost zpětného odběru, je výše odměny placená do systému EKO-KOM vyšší, než odměna za obaly skupinové, přepravní a průmyslové, ke kterým se váže pouze povinnost využití a recyklace ve stanovených procentech.

Jaké budou poplatky za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů v budoucnu - zůstanou stejné, nebo se zvýší?

Poplatky budou zejména sledovat vývoj provozních nákladů. Ty jsou úměrné především nákladům na třídění odpadů, ale také závisí na cenách na trhu druhotných surovin. Lze očekávat, že se budou čtvrtletní poplatky za množství obalů uvedených na trh zvyšovat v relaci ke zvyšování nákladů na svoz a třídění odpadu. Dalším kritériem, který může ovlivnit výši poplatků je míra využití, a recyklace, která je stanovena v příloze č. 3 zákona o obalech, a které je potřeba v daném roce dosáhnout. Tato míra se každý rok navyšuje v souladu s požadavky stanovenými příslušnou směrnicí EU.

Používá EKO-KOM, a.s. známku "Zelený bod" nebo podobný způsob označování, jako to dělají některé jiné evropské systémy, zajišťující využití obalů?

EKO-KOM, a.s. umožňuje svým klientům používat na obalech speciální symbol EKO-KOM a značku "Zelený bod". ZELENÝ BOD je ochrannou známkou, která vyjadřuje finanční účast na systému sdruženého plnění a tak informuje odběratele a spotřebitele o způsobu zajištění zpětného odběru. EKO-KOM, a.s. neuvažuje o tom, že by stanovil povinné užívání těchto značek, jejich používání bude záviset na individuálním rozhodnutí výrobců a jejich marketingové strategii.

5. Zelený bod

Co vlastně tato značka znamená?

Tato značka znamená, že za tento obal byl uhrazen finanční příspěvek organizaci zajišťující zpětný odběr a využití obalového odpadu.

Pokud je na obalech a výrobcích distribuovaných na území ČR tato značka, tak tyto obaly musí být registrovány u akciové společnosti EKO-KOM. V praxi to znamená, že za obaly od takovýchto výrobků musí být zaplacen poplatek za zpětný odběr a využití do systému EKO-KOM. Za používání této značky nejsou klientům společnosti EKO-KOM účtovány žádné dodatečné poplatky. Společnost EKO-KOM, a.s. též zajišťuje právní ochranu této značky na území ČR.

Režim autorizačních podmínek ochranné známky ZELENÝ BOD neumožňuje udělení autorizace více než jedné organizaci v daném státě. Sjednání značky v rámci EU zjednodušuje design obalů, který může být jednotný pro všechny členské státy.

Značka nesmí být užívána v žádném jiném smyslu a nesmí být doprovázena žádným dalším textem, který by ji dával do souvislosti s vlastnostmi obalu, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí.

V září roku 2000 organizace PRO EUROPE autorizovala společnost EKO-KOM, a.s. k užívání Zeleného bodu v České republice. Znamená to, že systém EKO-KOM splnil veškeré požadavky kladené touto organizací a zařadil se mezi evropské systémy zpětného odběru a využití obalů, které naplňují směrnici 94/62 ES ve znění pozdějších předpisů. Organizace PRO EUROPE sdružuje následující společnosti z těchto států:

Belgie (FOST Plus)	Německo (DSD)
Bulharsko (EcoPack Bulgaria Jsc)	Nizozemí (Afvalfonds Verpakkingen)
Česká republika (EKO-KOM)	Norsko (Materialretur AS)
Estonsko (ERO – Estonian Recovery Org.)	Polsko (Rekopol)
Finsko (PYR Ltd.)	Portugalsko (SPV S.A.)
Francie (Eco-Emballages S.A.)	Rakousko (ARA AG)
Chorvatsko	Rumunsko (ECO-ROM Ambalaje SA)
Irsko (REPAK Ltd.)	Řecko (Herra)
Island	Slovensko (ENVI-PAK)
Kanada (CSR)	Slovinsko (Slopak)
Kypr (The Green Dot of Cyprus)	Španělsko (Ecoembalajes Espana S.A.)
Litva (Žaliasis Taškas)	Švédsko (Repa)
Lotyšsko (LATVIAS ZALAIŠ PUNKTS)	Turecko (Cevko)
Lucembursko (Varolux)	Ukrajina (UkrPEC)
Maďarsko (Ökopannon)	Velká Británie (CSR)
Malta (GreenPack Ltd.)	

Pokud vaše společnost vyváží do výše uvedených států, měla by mít na zřeteli, že v těchto státech se používání značky řídí specifickými podmínkami platnými pro daný stát. Pokud to bude potřeba, můžeme vám kontakt se systémy v jiných zemích zprostředkovat.

6. Kontakty

ZAPOJENÍ DO SYSTÉMU EKO-KOM +420 729 848 445, +420 261 176 256 +420 729 848 446, +420 261 176 285 info@ekokom.cz	FAKTURACE, URGENCE PLATEB +420 729 848 450 +420 729 848 451 pohledavky@ekokom.cz
EKO-KOM, a.s. klientské oddělení Na Pankráci 1685/17, 140 21 Praha 4 Česká republika fax: +420-729 848 439, +420-261 176 274, -239 e-mail: info@ekokom.cz www.ekokom.cz	
EVIDENCE OBALŮ, VÝKAZY O PRODUKCI OBALŮ +420 729 848 430 evidence@ekokom.cz	POŽADAVKY NA OBALY UVÁDĚNÉ NA TRH, ZNAČENÍ OBALŮ +420 729 848 460 kolar@ekokom.cz